

УДК 669.715

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЕЛЕМЕНТІВ УМОВ ПРАЦІ**Топчій С.В., магістрант, Задорожня В.В., к.т.н.***(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)*

Результати зусиль щодо поліпшення умов праці значно залежать від правильного аналізу стану умов праці та оцінки цього стану, як за окремими елементами, так і в цілому за якимось показником. Таким показником, який з достатньою для практики точністю враховував би «різноякісний» вплив усіх факторів умов праці, на даний момент прийнято вважати важкість праці. Правомірність його використання зумовлена тим, що організм людини однаково реагує на вплив з найрізноманітніших поєднань елементів умов праці. Однакові за важкістю зміни в організмі працівників можуть бути викликані різними причинами. В одних випадках причиною можуть бути якісь шкідливі фактори зовнішнього середовища, по-друге — завелике фізичне або розумове навантаження, у третій — дефіцит рухливості при підвищеному нервово-емоційному навантаженні та ін. Можливе і різне поєднання цих причин.

Ступінь важкості праці можна визначити залежно від реакцій та змін в організмі людини.

Згідно з методикою інтегрального бального оцінювання важкості праці розроблена таблиця з критеріями бального оцінювання санітарно-гігієнічних та психофізіологічних елементів умов праці. Кожному елементу присвоюється від одного до шести балів, залежно від його кількісного значення, що відповідає кількості категорій важкості праці (табл. 1).

Таблиця 1

Елементи умов праці	Оцінка елементів умов праці, в балах					
	1	2	3	4	5	6
Санітарно-гігієнічні елементи						
Температура повітря на робочому місці, °С	20—22	17—19	16—15	14—7	—	—
Токсичні речовини (ГДК)	—	ГДК	до 2,5	2,6—4	4,1—6	>6
Промисловий пил (ГДК)	—	ГДК	до 5	6—10	11—30	>30
Вібрація (ГДР)	нижче ГДР	ГДР	до +3	(+4)—(+6)	(+7)—(+9)	>9
Шум	нижче ГДР	ГДР	до +5	(+6)—(+10)	10	понад 10 плюс вібрація
Психофізіологічні елементи						
Фізичне навантаження, кг · м/хв	до 100	115—220	225—435	330—35	440—540	>540
Статичне навантаження, кг·с на одну руку	до 110	115—220	225—325	330—435	440—540	>540